

พรสวรรค์ สุวรรณศรี : การวิเคราะห์คุณค่า การดำรงอยู่ และการสืบทอดมรดกอิสาน (AN ANALYSIS OF PHAYA-ISAN : VALUES, EXISTENCE AND TRANSMISSION) อาจารย์ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กรรณิการ์ สัจกุล อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม รองศาสตราจารย์สุกัญญา สุขฉายา : 267 หน้า. ISBN 974-17-5116-8

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาวิเคราะห์คุณค่าของมรดกอิสาน 2) เพื่อศึกษาวิเคราะห์การดำรงอยู่ของมรดกอิสานในบริบททางสังคมและวัฒนธรรมของชุมชนอิสานในปัจจุบัน 3) เพื่อนำเสนอแนวทางการสืบทอดมรดกอิสาน การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการศึกษาเอกสาร การศึกษาภาคสนาม การสัมภาษณ์เจาะลึก การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม และการประชุมกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ การวิเคราะห์คุณค่า การดำรงอยู่ และแนวทางการสืบทอดมรดกอิสาน ได้รับการตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านมรดกอิสาน

ผลการวิจัย พบว่า

1. คุณค่าของมรดกอิสานจำนวน 283 บท พบว่า 1) คุณค่าที่ให้ข้อคิดต่อบุคคล ได้แก่ ด้านการพัฒนาตน จำนวน 280 บท และด้านพัฒนาสังคมจำนวน 109 บท 2) คุณค่าที่ใช้อบรมระเบียบสังคมด้าน ๆ ได้แก่ ครอบครัวยุติธรรม จำนวน 42 บท การเมือง/การปกครองจำนวน 43 บท เศรษฐกิจ จำนวน 41 บท การศึกษาจำนวน 28 บท และศาสนาจำนวน 101 บท
2. การดำรงอยู่ของมรดกอิสาน พบว่า 1) สถานภาพการดำรงอยู่ ได้แก่ มรดกที่ไม่มีการใช้ จำนวน 31 บท มรดกที่มีการใช้อยู่ จำนวน 252 บท และมรดกที่มีการเปลี่ยนแปลง จำนวน 12 บท 2) ลักษณะการดำรงอยู่ ได้แก่ การจัดรายการวิทยุและโทรทัศน์ การเขียนตำรา การเขียนกลอนคำ การเทศน์ การพูดคุยกันบางโอกาส งานเลี้ยงต้อนรับ การบายศรีสู่ขวัญ การเป็นวิทยากรบรรยาย และการใช้มรดกผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต
3. แนวทางการสืบทอดมรดกอิสาน พบว่า มีวิธีการดังนี้ 1) สถาบันการศึกษาทุกระดับจัดทำเป็นหลักสูตร ให้มีการเรียนการสอนกันอย่างจริงจัง 2) องค์กรที่เกี่ยวข้องต้องช่วยกันศึกษาค้นคว้า สืบรวจข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ แล้วนำมาจัดทำเป็นข้อมูลที่สะดวกในการศึกษาและทำความเข้าใจ ตลอดจนช่วยกันเผยแพร่โดยใช้สื่อที่น่าสนใจ 3) จัดทำเป็นศูนย์การเรียนรู้ชุมชน โดยจัดทำเป็นศูนย์ข้อมูลจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งเสริมเผยแพร่มรดกให้ครอบครัวและคนในชุมชนตระหนักถึงความสำคัญและคุณค่าของมรดก จัดฝึกอบรมวิทยากร จัดทำสื่อการเรียนรู้ 4) ควรได้ชี้แจงอธิบายรูปแบบของมรดกอิสานให้ชัดเจนและสอนให้คนรุ่นใหม่เขียนมรดกได้

4384633527 : MAJOR DEVELOPMENT EDUCATION

TE 160434

KEY WORD : VALUES / EXISTENCE / TRANSMISSION

PORNSAVARN SUVANNASRI :AN ANALYSIS OF PHAYA-ISAN : VALUES, EXISTENCE AND TRANSMISSION. THESIS ADVISOR : ASST.PROF. KANNIGA SACHAKUL, Ph.D., THESIS CO-ADVISOR : ASSO.PROF. SUKUNYA SUDCHAYA, 267 pp. ISBN 974-17-5116-8

The objectives of the research were : 1) to analyze values of Phaya-Isan 2) to analyze the existence of Phaya-Isan in the context of current social Isan community and 3) to present ways of Phaya-Isan transmission. The research was designed as both quantitative and qualitative one which the researcher studied related documents, made field trip studies, did in-depth interviews, took non-participated observations and attended the panel discussion among Phaya-Isan experts to collect and analyze data. They were categorized into three aspects : the value, the existence and the transmission, which were verified by Phaya-Isan experts.

Research findings were as follows :

1. The values of 283 Phaya-Isan verse. they affected two parts : persons and societies. The former were 280, 29, and 109 verse that affected persons on self development, occupation and social development respectively. And, the latter, 42,43,41,28 and 101 verse affected families, politic, economic, educational and religion institutes.
2. 283 Phaya-Isan existent were 31 unused, 252 using and 12 changed. They were in various forms, namely, radio and television programs academic texts, verses, preachments, conversations in welcoming parties, Baisri-Sue-Khuan ceremonies, lectures and uses Phaya-Isan through the Internet.
3. There were four means to transmit Phaya-Isan : 1) All school levels should set a curriculum dealing with phaya-Isan and then support a serious study, 2) Organizations engaging Phaya-Isan must assist on studying and searching information from various sources ; moreover, apply it as the convenient and understandable information including dissemination through interesting media. 3) Community learning center should be founded as an information center ; activities promoting and disseminating Phaya-Isan, along with, training program and instructional creation should be held as well, to encourage people to realize the significance and values of Phaya-Isan. 4) The obvious forms of Phaya-Isan should be explained and instructed to young generation so that they can compose Phaya-Isan themselves.